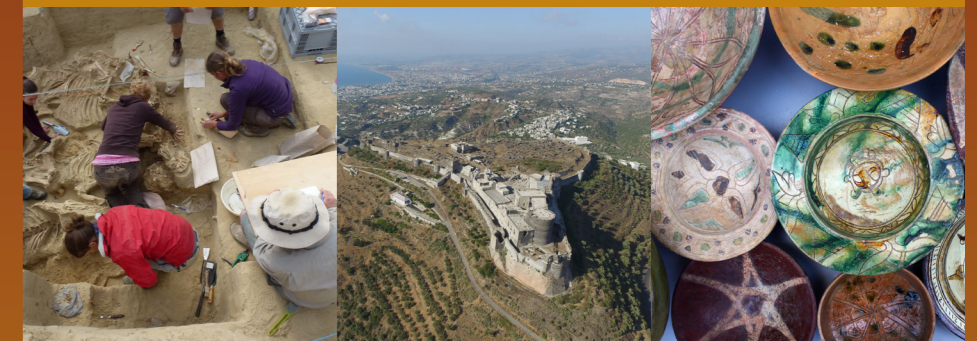

PÁZMÁNY PÉTER KATOLIKUS EGYETEM
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

RÉGÉSZETTUDOMÁNYI INTÉZET

KIEMELT
EGYETEM

PÁZMÁNY-1635
adaptiva

KÖZÉPKORI EURÓPAI ÉS KÖZEL-KELETI RÉGÉSZETI TANSZÉK - EURÓPA

A Kárpát-medence középkori és kora újkorai történelmének és régészetének jobb megértéséhez elengedhetetlenül fontos annak tágabb, európai és mediterrán kitekintésben történő vizsgálata. Ebben a nyugati „latin” kereszténység területei mellett a bizánci és a muszlim civilizációk régészete is fontos része a Tanszék oktatási és kutatási programjának. A BA képzés első évének bevezető képzéseit követően a hallgatók maguk dönthetik el, hogy e páratlanul gazdag örökség mely aspektusaiban mélyülnek el jobban. Az MA képzést sikeresen elvégző hallgatóink a középkori és kora újkorai régészettel kapcsolatos kutatásaikat a régészeti doktori program keretében folytathatják neves hazai és külföldi szakemberek témavezetése mellett.

Az oktatás hangsúlyos része a gyakorlati képzés a Tanszék számos hazai és külföldi kutatási programján keresztül. Kiemelt kutatási helyszínünk a középkori királyi és egyházi székhely Esztergom, ahol az elsősorban a Várhegyen és környékén zajló feltárások egy része nyári nemzetközi régész-tábor keretében zajlik. Egyháztörténelmi kutatásaink helyszínei voltak már érseki és püspöki központok (Kalocsa, Eger, Székesfehérvár), illetve kiemelt kutatási téma a középkori Pálos rend kolostorainak régészete, melynek központi feltárási helyszíne Balatonszemes. Legfontosabb határon túli állandó régészeti kutatási programunk a II. András királyunk és második felesége temetkezési helyéül is szolgáló Egres ciszter kolostorának feltárása, amelyet a helyileg illetékes Bánáti Múzeummal végzünk minden évben. Oktatóink és hallgatóink számos egyéb külföldi kutatási programban vesznek részt Spanyolországtól a Közel-Keletig.

KÖZÉPKORI EURÓPAI ÉS KÖZEL-KELETI RÉGÉSZETI TANSZÉK - KÖZEL-KELET

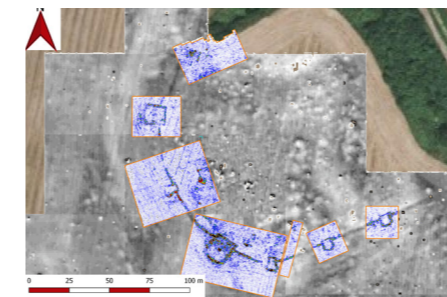
Intézetünk kiemelten foglalkozik a „Civilizációk Bölcsőjének” tartott közel-keleti terepi kutatásokkal. A régió vezető intézményeivel és egyetemével közösen folytatott munkák van, ahol már két évtizede folynak. A nemegyszer világhírű régészeti lelőhelyeken folyó kutatási programokban tehetőseges hallgatóinknak a részvételi lehetőség mellett önálló kutatási és publikálási lehetőséget is biztosítunk. Közös kutatási programjaink és nemzetközi oktatói csereprogramjaink révén Intézetünk minden hallgatója találkozhat a neves külföldi szakemberekkel és közvetlenül tőlük tanulhatják a legújabb régészeti módszertant, hallhatnak a legújabb eredményekről. Intézetünk hallgatói ismereteiket és nyelvtudásukat angol nyelvű képzésünk külföldi hallgatóinak, illetve a PPKE által kínált speciális nyelvi képzések segítségével itthon is mélyíthetik. A témában szakosodó diákjaink később a partneregyetemeken is végezhetnek részképzést, kutatást.

- ◆ **Szíria** – Intézetünk kutatási programja a Szíriai-Magyar Régészeti Misszió a középkori keresztet állomok egyik legnagyobb kiterjedésű erődítése, Margat vára mellett az UNESCO világörökség Crac des Chevaliers várában folytat kutatási programot és helyreállítási munkákat.
- ◆ **Libanon** – Régészeti kutatások és geofizikai felmérések olyan középkori lelőhelyeken, mint Felícium keresztet vára, Büblosz romterülete, illetve több középkori templom és kolostor a Université Saint-Esprit de Kaslik illetve a Lebanese University kutatóival és hallgatóival.
- ◆ **Iraki Kurdisztán** – A késő antik - százanida épületegyüttes és középkori karavánszeráj Pánkán valamint a kora újkor Dwin várának feltárása a Salahaddin University partneregyetemünkkel.
- ◆ **Jordánia** – Geofizikai kutatások az ókori Gerasa (mai Jarash) területén a University of Jordan kutatóival.

RONCSOLÁSMENTES RÉGÉSZETI TANSZÉK ÉS A RÉGÉSZETI TÉRINFORMATIKAI LABORATÓRIUM

A Roncsolásmentes Régészeti Tanszék olyan speciális lelőhelyfelderítési, térinformatikai és geofizikai ismereteket ad át a hallgatóknak, melyek birtokában a végzett szakemberek képesek lesznek a régészeti használatú legújabb technológiák, technikák és szoftverek használatára, illetve elméleti és gyakorlati betekintést kapnak a tájrégészeti és a csatárkutatás módszertanába az Intézet számos projektjén keresztül.

A képzés fontos részét képezi a még fel nem tárt régészeti emlékek roncsolásmentes módszerekkel történő vizsgálata. Ennek infrastrukturális hátterét intézetünk Régészeti Térinformatikai Laboratóriuma biztosítja, mely a magnetométer, talajradar és drónflotta mellett a legmodernebb, geodéziai és térinformatikai adatgyűjtést lehetővé tevő precíziós Leica Viva GNSS rendszerrel, Leica geodéziai mérőállomásokkal, tárgy- és lézerszenzorral, egyéb digitális mérőeszközökkel, valamint az adatok feldolgozására és kiértékelésére alkalmas memóriás számítógépparkkal és szoftverekkel rendelkezik. A roncsolásmentes régészeti módszertan mellett kiemelt hangsúlyt kap a háromdimenziós régészeti dokumentálás, tárgy- és térrekonstrukciók, valamint a legmodernebb lelőhelyfelderítési módszerek elsajátítása is.

Az Intézet saját kutatási programjaihoz kapcsolódó hazai és külföldi helyszíneken zajló képzés a régészeti szakmán túl is használható térinformatikai és számítógépes szak tudást nyújt. Az elméleti tudásanyag mellett számos lehetőséget biztosítunk az eszközök, szoftverek és módszerek gyakorlati ismeretanyagának magas szintű megszerzésére is.

ELÉRHETŐSÉG

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
Régészettudományi Intézet
1088 Budapest, Mikszáth Kálmán tér 1.

Titkárság

tel.: +36 1 327 5930/4170

e-mail: kovacs.zsuzsanna@btk.ppke.hu, regeszet@btk.ppke.hu

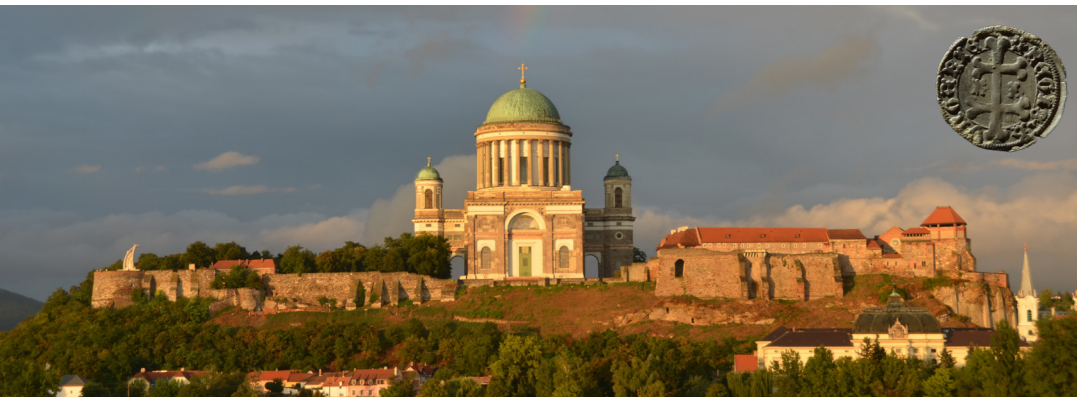
Honlap

www.btk.ppke.hu/karunkrol/intezetek-tanszekek/regeszettudomanyi-intezet

Facebook

www.facebook.com/ppkebtkr/

A RÉGÉSZETTUDOMÁNYI INTÉZET

A magyarországi régészet kialakulásában döntő szerepe volt a Pázmány Péter érsek által 1635-ben alapított egyetemnek és olyan tudós főpapoknak, mint Ipolyi Arnold nagyváradai püspöknek, az Archaeológiai Közlemények elindítójának valamint Rómer Flóris nagyváradai kanonoknak, akit kiemelkedő munkássága miatt a „magyar régészet atyja” megítéssel illet az utókor. A Régészettudományi Intézet erősen gyakorlatorientált képzése ezekre az alapokra építkezve, olyan szaktudást igyekszik adni, amellyel mind idehaza, mind a nemzetközi szinten kiválóan megállhatják helyüket a nálunk végzetek.

A teljes spektrumú - BA, MA és PhD szinten – biztosított képzés az alábbi négy budapesti tanszéken zajlik:

- Római Kori és Késő Antik Régészeti Tanszék
- Magyar Őstörténeti és Honfoglalás Kori Régészeti Tanszék
- Középkori Európai és Közél-Keleti Régészeti Tanszék
- Roncsolásmentes Régészeti Tanszék

Ezek számára a nemzetközi viszonylatban is kiemelkedően modern eszközkészlettel rendelkező Régészeti Bázisunk és Régészeti Térinformatikai Laboratóriumunk nyújt technikai háttérrel.

Hallgatóink képzését számos hazai és külföldi ásatásunk, kutatási programunk és kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerünk is segíti. Ennek részeként elkötelezett hallgatóinknak számos lehetőséget kínálunk a külföldi részképzésre, külföldi szakemberekkel történő konzultációkra, témavezetésre. Erős nemzetközi profilunknak megfelelően Intézetünkben angol nyelvű MA és PhD képzés is folyik, ahol több tucat külföldi hallgató tanul három kontinens számos országából.

„Őrizzük, tehát gyűjtjük össze emlékeinket, nehogy végleg elveszsenek, s ezáltal türebb legyen a múlt, szegényebb a jelen, kétesebb a jövő.”
Ipolyi Arnold (1823-1886) nagyváradai püspök

OKTATÁS

A három éves BA képzésen a kötelező történelmi alapismeretek, valamint a régészeti bevezető és módszertani órák elvégzését követően hallgatóink másodévtől az alábbi négy szakirány közül egyet fő-, egy másikat pedig mellékszakiránynak választva folytathatják tanulmányaikat: római és későantik régészet, a középkori Európa régészete, a középkori Közél-Kelet régészete, valamint a magyar őstörténet és honfoglalás kori régészete. A BA diploma régésztechnikusi képesítést ad.

A kétéves MA képzés két választott régészeti korszakban kínál mélyebb szakmai tudást, melyet követően régész diplomát kapnak hallgatóink. A legelkötelezettebbek a számos állami ösztöndíjjal támogatott, négy éves doktori képzés Régészeti Programjában folytathatják tanulmányaikat.

A modern számítástechnikai és műszaki ismereteket is integráló képzésünk során a hallgatók csatlakozhatnak egyetemünk hazai és külföldi terepi kutatási programjaihoz, amelyek a változatos tapasztalat és szaktudás mellett kiváló szakmai kapcsolatokat és lehetőségeket is megnyitnak számukra. Diákjaink többsége az ezen feltárások során összegyűjtött anyagból készíti szakdolgozatát, doktori disszertációját, hazai és nemzetközi publikációit. A képzés során a hallgatóknak lehetősége nyílik a választott szakirányához szükséges idegen nyelv elsajátítására, melyet a számos külföldi egyetemmel meglévő cserediák és ösztöndíj programjaink is támogatnak. Az eredményeket saját intézeti kiadvány-sorozatunkban publikáljuk, magyar és idegen nyelveken, melyben eddig több mint harminc monográfia látott napvilágot.

OKTATÓK

- **Major Balázs:** PhD, intézetvezető docens
Kutatási területe az iszlám régészet, a késő antik és középkori településhálózat és hadiépítészlet a Kelet-Mediterráneumban, a keresztény kor régészete és anyagi kultúrája, középkori uralkodói és egyházi központok.
- **Bertók Gábor:** PhD, adjunktus, mb. tanszékvezető; JPM régész-főmuzeológus
Kutatási területe a roncsolásmentes régészeti kutatás (légi régészet, geofizika), tájrégészet, régészeti topográfiai kutatás, római kori településszerkezet, Baranya megye neolitikuma, a mohácsi csatátér kutatása.
- **Beszédes József:** PhD, adjunktus, tanszékvezető; BTM Aquincumi Múzeuma, régész-főmuzeológus
Kutatási területe a római kori sírlelékek, pannoniai katonai táborok, kora császárkori bennszülött települések, a mai Budapest római korának régészeti kutatása, Albertfalva auxiliáris vicusának kutatása.
- **Klíma László:** PhD, habil. tudományos főmunkatárs
Kutatási területe a korai magyar történelem nyelvészeti (uralisztika) és régészeti kérdései, különös tekintettel a magyar őstörténet kezdeti időszakára, valamint a Kárpát-medence avar korának történeti és régészeti kérdéseire.
- **Langó Péter:** PhD, docens, tanszékvezető; ELKH BTK Régészeti Intézet, kutató
Kutatási területe a 9-11. századi Kárpát-medence kistárgyi hagyatéka, a korai magyarság kapcsolatrendszere, az Árpád-kori Magyar királyság területére költözött keleti népcsoportok régészeti kutatása.
- **Papp Adrienn:** PhD, adjunktus; BTM Középkori Főosztály, régész
Kutatási területe a török hódoltság tárgyi és épített emlékei, különös tekintettel Buda és környezete török kori régészetre, valamint a hódoltsági területek kapcsolatrendszere az Oszmán Birodalom más tartományaival.
- **Sárközi Júlia:** tanársegéd
Kutatási területe muszlim és bizánci építészlet és művészettörténet, az iszlám világ városfejlése, közel-keleti ikonok.
- **Takács Miklós:** DSc, egyetemi tanár; ELKH BTK Régészeti Intézet, főmunkatárs
Kutatási területe az avar kori és az Árpád-kori falusias települések régészeti hagyatéka, a 11. századi Magyarország egyházi építészete, különös tekintettel annak délkeleti kapcsolataira és az Észak-Balkán középkori régészete.
- **Takáts Mór Bendegúz:** tanársegéd, a Régészeti Térinformatikai Laboratórium vezetője
Kutatási területe a késő százánida és korai muszlim idők régészeti hagyatéka, a középkori Közél-Kelet régészete, valamint a roncsolásmentes régészeti kutatások és 3D képalpítási rendszerek régészeti alkalmazása.
- **Tóth Endre:** DSc, docens
Kutatási területe a római császárkori történelem és régészet, római epigráfia, késő antik-ókeresztény régészet, pannoniai urbanizáció, Savaria kutatása, késő római belső erődök kutatása, a magyar koronázási ékszer.
- **Türk Attila:** PhD, adjunktus, tanszékvezető; ELKH BTK Magyar Őstörténeti Témacsoport, vezető
Kutatási területe a korai magyar történelem régészete, a Kárpát-medence 10-11. századi hagyatéka és az eurázsiai sztyepp középkori nomád népeinek történeti és régészeti emlékei.
- **Vass Lóránt:** PhD, adjunktus
Kutatási területe Aquincum tárgyi kultúrája, az aquincumi villaövezet kutatása, Dacia római provincia régészete, római kori csontfaragás, csontipar.
- **Végh András:** PhD, docens
Kutatási területe a középkori várostörténet és topográfia, városi régészet, a középkori szakrális és világi építészlet, a középkori kőfaragás.

RÓMAI KORI ÉS KÉSŐ ANTIK RÉGÉSZETI TANSZÉK

A Tanszék a Római Birodalom provinciáinak régészetiével, anyagi kultúrájával foglalkozik. Ezen belül is kiemelt szerepet kap az oktatásban Pannonia régészeti emlékhelye és ókeresztény hagyatéka. A BA képzés során a hallgatók bevezető kurzusok révén betekintést nyernek a görög-római (köztársaság kor) régészetre és a római császárkor régészetebe. Ezenfelül a római települések, vallás, hadsereg, antropológia, numizmatika, kerámia és egyéb anyagismereti órák keretében a szükséges alapismeretek megszerzésére is lehetőségek nyílnak.

A magyar és angol nyelvű MA képzés során hangsúlyosabban szerepel a római epigráfia és az egyes provinciák (különösen a keleti provinciák) történetének és anyagi kultúrájának megismertetése.

Az elméleti tudás mellett kiemelt figyelmet fordítunk a gyakorlati képzésre is. Hallgatóinknak bőséges lehetőségük van az ásatási ismeretek megszerzésére a hazai és külföldi lelőhelyeken végzett számos feltárásaink valamelyikén. Kiemelt saját tanszéki ásatási programként fut Pilsmarót és Tokod késő római erődjének feltárása, amelyet partnerintézményünkkel, az esztergomi Balassa Bálint Múzeummal együttműködve folytatunk. Emellett kiváló római koros ásatási helyszínünk lovia császárkori településén folyó kutatási programunk, illetve a berlini Humboldt Egyetem meghívására az olaszországi Ostia lelőhelyen folytatott régészeti munkák.

Prioritásként kezeljük, hogy hallgatóinkat a diploma megszerzését követően se hagyjuk magukra, hanem lehetőségeinkhez mérten múzeumi, vagy egyéb szakmai álláshelyekhez juttassuk az arra érdemeseket. Támogatjuk továbbá szakmai előmenetelüket a doktori iskolába való bejutás elősegítésével.

MAGYAR ŐSTÖRTÉNETI ÉS HONFOGLALÁS KORI RÉGÉSZETI TANSZÉK

Tanszékünk a Kárpát-medence régészeti hagyatékát kutatja és oktatja a korai népvándorlásoktól a honfoglaláson át a kora Árpád-kor végéig (Kr.u. 4–11. század). Emellett kiemelt szerep jut a magyar őstörténet régészeti hátterének is, amely egy nemzetközi jelentőségű tudományos kérdés. A magyar régészet történetében először a Pázmányon alakult önálló tanszék ennek a témának a kutatására. Őstörténeti képzésünk keretében hallgatóink áttekintést kapnak népünk eredetének nyelvészeti és történeti, valamint bioarcheológiai vonatkozásairól is. Az oktatást a különböző tudományterületek legavatottabb hazai szakemberei végzik, igény szerint orosz nyelvi képzést biztosítunk.

Kiterjedt nemzetközi tudományos együttműködő hálózattal rendelkezünk: mintegy tizenöt, főként orosz, ukrán kazak és moldáv egyetemmel van szerződésünk, amelyek külföldi ösztöndíjlehetőségeket is biztosítanak. Az évszázados múltra visszatekintő oroszországi őstörténeti terepmunkákat 2013-tól újraindítottuk (Orosz-Magyar Uráli Régészeti Expedíció). Hazai kiemelkedő tudományos partnerünk az ELKH BTK Magyar Őstörténeti Témacsoportja.

A Kárpát-medence népvándorlás kori régészeti témáiban kiemelten foglalkozunk a hun kor kutatásával. Zamárdi-Rétiföldek lelőhelyen az egyik leggazdagabb avar kori temető feltárását folytatjuk tanácsadás keretében. A honfoglalás kori régészeti hagyaték modern szempontú intenzív kutatását a Duna-Tisza köze területén végezzük évek óta. A terepi kutatások mellett a Tanszék tudományos publikációs tevékenysége nemzetközi kitekintésben is jelentős. A tudományos kutatásba és feldolgozásába rendszeresen bevonjuk tehetséges és szorgalmas hallgatóinkat is.

